Anul LXXXIII Sibiu, 17 Martie 1935 Nr. 12

Biblioteca Centrală a „Asociațiunii" Sibiu

# Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SAPTAMANAL

**Abonamentul:** Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

**Articole şi corespondenţe** se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

**Preţul inserţiunilor** un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

**Abonamentele şi inserţiunile** se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

# Senzul icoanei

Icoana se bucură de mare cinste în Biserica noastră. Dumineca în care s'a putut restabili cu toată solemnitatea cultul ei, e socotită ca o zi de triumf al ortodoxiei, ca Dumineca ortodoxiei.

Timpul mai nou, superficial şi raţionalist, incapabil de-a înţelege legătura strânsă, misterioasă, dintre cele văzute şi cele nevăzute, interpenetraţia lor, priveşte cu arogant şi ignorant dispreţ la tot ce reprezintă şi cuprinde, ca vas şi ca gest senzibil, puterile dumnezeeşti. Timp incapabil de-a înţelege *simbolul* în senzul lui mistic, de conţinător senzibil al forţelor nesenzibile, el se comportă cu indiferenţă sau chiar cu ostilitate faţă de toate încorporările realităţilor religioase: Biserică, taine, cult. Un vânt rece, dela Apus, seacă înţelegerea adâncă, mistică şi bogată a spiritului răsăritean.

De aceea era momentul suprem să apară acea splendidă şi profundă apologie a icoanei pe care ne-a dat-o Păr. S. Bulgacov sub titlu: *«Icoana şi închinarea ei»* (Paris 1931).

Lovitura cea mai grea a dat-o icoanei iconoclasmul veacului 8 şi 9. Adversităţile ulterioare, apusene, s'au nutrit din acelaş argument. Iconoclaştii stăteau tare pe lângă afirmaţia că Dumnezeirea lui Isus — pentrucă cearta se învârtea în jurul icoanei lui Hristos — nu poate fi redată în imagine. Poate fi redat numai trupul Său. Dar dacă numim imaginea trupului lui Hristos, imagine a lui Hristos însuşi, înseamnează sau că despărţim trupul Său de Dumnezeirea Sa ca ipostas separat, sau contopim trupul Său cu Dumnezeirea Sa. In primul caz ajungem la Nestorianism, în al doilea la Monofizitism.

Păr. Bulgacov constată cu uimire că apărătorii icoanelor din veacul 8—9 n'au putut răspunde serios argumentelor iconoclaştilor. Ei admiteau premisa iconoclastă că Dumnezeirea nu poate fi exprimată în imagine, dar fără să se sfiască de inconsecvenţă afirmau că Isus Hristos totuşi poate fi redat în imagine, întrucât a fost şi om. Incoherenţa lor se prezenta în forma aceasta: Hristos ca Dumnezeu nu poate fi redat în imagine; ca om însă da; dar imaginea omenităţii Lui e imaginea Lui în întregime. Admiteau premisa iconoclastă, dar nu mai admiteau concluzia acelora, care rezultă necesar din premisă.

Păr. Bulgacov întreprinde fundamentarea icoanei pe baze mai adânci, rămânând deplin consecvent cu sine însuşi.

P. C. Sa se sesizează de însaşi premisa iconoclastă, de teza că Dumnezeirea nu poate fi imaginată. Argumentarea P. C. Sale constă în a arăta că Dumnezeu nu poate fi exprimat decât într'o serie de antinomii. Dumnezeu ca Absolut, ca mai presus de orice relaţie cu lumea, nu poate fi numit cu nici o numire pozitivă. Dar ca Ziditor al lumii, ca unul din termenii relaţiei Dumnezeu-lume, El poate fi caracterizat după toate însuşirile bune ale lumii. Ca Absolut, nu are nici o legătură cu lumea, nu poate fi imaginat. Iar ca Făcător şi Providenţiator al lumii, El e prezent cu puterile Lui în ea, e simţit, e văzut ca printr'un mediu străveziu. Lumea e traducerea în forme vizibile a conţinutului Său de viaţă, al Sofiei necreiate. Dar în formele vizibile palpită şi dau viaţă modélele nevizibile.

Aşa încât se poate spune că Dumnezeu e şi inimaginabil, şi imaginabil.

Se pot folosi şi alte considerente pentru ducerea mai departe a argumentului de mai sus şi pentru dovedirea că în icoana Mântuitorului nu e prinsă numai imaginea omenităţii, ci şi a Dumnezeirii Lui.

Sufletul omenesc, oricât e de spiritual, se *vede* prin trup, şi într'o fotografie sau într'un tablou al unei persoane nu se redă numai trupul acelei persoane, ci şi simţirea, caracterul, temperamentul, *sufletul* ei. Intre trup şi suflet e o penetraţie misterioasă. Privirea unui om nu e numai combinaţie de celule, numai aglomeraţie de materie cărnoasă, ci şi *senz*, *idee*, *sentiment*. Faţa omului e lucrul cel mai minunat de pe lume. E o tainică dar incontestabilă unire de spiritual şi material. Materia cu spiritul fac întregul ce se cheamă faţă. Feţele omeneşti sunt tot atâtea apariţii ale spiritului în lumea naturii materiale, întreruperi ale naturii, soli ai altei lumi. Trupul întreg e un chip, o imagine a sufletului. Nu înţelegem cum poate fi ceva material imaginea, icoana a ceva spiritual, dar realitatea cuprinde şi lucruri pe cari nu le înţelegem noi. Ochii sunt imagine a vederii, mânile ale acţiunii, urechile ale auzului; orice organ al trupului e o imagine a unei funcţiuni spirituale şi toate la un loc, trupul în întregime, e o imagine a sufletului cu funcţiunile lui.

Iar dacă într'un suflet e sălăşluit har ceresc, nu se străvede şi el prin privirea şi faţa omenească, prin tot felul unui om de-a se comporta vizibil? Evident că da. Când suntem în preajma unui om înălţat de harul dumnezeesc, simţim şi vedem harul din el. Nu direct, ci prin trup. Iar dacă e pictat sau fotografiat acel om, nu va fi redat cu toată starea lui sufletească?

Mântuitorul Isus Hristos purta sub forma vizibilă omenească, însaşi Dumnezeirea. Dacă harul se revarsă pe ferestile peliţei străvezii a trupului, cu atât mai mult a trebuit să se vadă Dumnezeirea din El. Ce forţă, ce dulceaţă, ce mângăiere trebue să fi iradiat din El! Şi dacă evanghelistul Luca sau altcineva i-ar fi redat pictural imaginea, ar fi fost aceea numai o imagine a trupului Lui, nu şi a sufletului încărcat de Dumnezeire?

Evident că iconoclaştii n'aveau şi n'au dreptate. Dumnezeirea ca şi sufletul străbate prin cele materiale. De suflet ştim că e chipul lui Dumnezeu. Adecă aşa cum trupul e imaginea sufletului, deşi e atâta deosebire de substanţă între ele, tot aşa şi sufletul în funcţiunile lui: în cugetare, în simţirile curate, în voinţa spre bine, e imagine a lui Dumnezeu! De aceea chiar redând un om cu trupul şi sufletul lui, redai chipul, imaginea lui Dumnezeu.

Păr. Bulgacov acordă mare însemnătate sfinţirii icoanei de către Biserică. Prin sfinţire persoana reprezentată în icoană îşi însuşeşte această imagine. Adecă imaginea din icoană devine însaşi imaginea persoanei reale reprezentate. Prin sfinţirea unei icoane care reprezintă pe Isus Hristos, imaginea din această icoană devine cu adevărat chipul, imaginea Mântuitorului. O icoană sfinţită, care reprezintă pe Hristos, este într'adevăr un tablou, o fotografie a Lui. Deşi avem, în diferitele icoane ale lui Hristos, diferite imagini ale Lui, variate între ele, totuşi ele toate sunt imagini ale feţii lui reale. Aşa cum numele dat unei persoane se referă la eul ce uneşte toate înfăţişările acelei persoane, cari variază cu vârsta şi cu împrejurările, tot astfel diferitele imagini ale lui Isus, din nenumăratele icoane, sunt reduse la acelaş suport, la acelaş *eu*, prin faptul că li se dă acelaş nume In toate icoanele apare faţa lui Isus Hristos, dintr'un moment sau altul.

Ce n'am da să ni se fi păstrat o fotografie, un tablou al Mântuitorului? L-am reproduce în milioane de exemplare, l-am privi fără să ne mai săturăm, ne-am cufunda cu ochii în privirile Lui, în taina lor nesfârşită, l-am săruta cu dragoste neţărmurită. Ori iată că icoana ne redă tocmai imaginea feţii Lui. Cum nu ne vom închina ei? Cum nu o vom adora din adâncul sufletului nostru?

**Dr. D. STĂNILOAE**

## FOIŞOARA

## Comemorarea lui Nicolae Cristea

[5] de prot. **Emilian Cioran**
preşedintele Reuniunii

Dar simţul de jertfă a scăzut în parte. Cu sărăcia dinainte de răsboi s'a realizat mai mult. Dovadă, casa Reuniunii, cumla 1904 cu 9000 fl. imprumutaţi dela Consistorul din Sibiu cu o minimală dobândă, alţi 9000 pentru adaptarea casei şi înzestrarea ei cu cu tot ce este necesar ca să fie o vatră de lumină şi cultură a meseriaşului român, contribuind în felul acesta la prestigiul Reuniunii şi a meseriaşului român; de aceea se cuvine să fim cu recunoştinţă şi faţă de instituţiunea care ne-a ocrotit şi ajutat.

Aici în sală avem atâţia tineri cari nu l-au cunoscut pe N. Cristea, nu au cunoştinţă mai deaproape nici de împrejurările specifice ale trecutului. De oarece e însă mult de lucru pe toate terenele, ca să aibă o orientare pentru viitor, căci fiecare meseriaş mai întâi e român, noua generaţie e datoare să cunoască icoana luminoasă a venerabilului N. Cristea şi din altă lature, căci activitatea lui a fost multilaterală.

Afirmam la început că pe N. Cristea îl revendică deopotrivă biserica, institutul teologic şi pedagogic, ziaristica, şi este revendicat de întreg neamul românesc, ca luptător în linia de front a luptelor naţional unde personalitatea lui ese şi mai mult în evidenţă.

Voi înfăţişa şi sub aceste aspecte icoana luminoasă a lui N. Cristea, de sine înţeleş în chip sumar, ca activitatea şi faptele lui să rămână totatâtea izvoare de insufleţire, pilde de ţinută şi demnitate românească în orice împrejurări.

Prin distanţa vremii ne apare tot mai mare acest bărbat, mai ales în mediul de măruntă târguială la care se angajează mulţi din conducătorii cu suflet mic într'o ţară mărită.

El a fost unul din garda de onoare a celor 3 Mitropoliţi: Şaguna, M. Romanul şi I. Meţianu. Om, întru care vicleşug nu era, Părinte bun şi stimat de întreaga preoţime pentru dreptatea care o apăra în toate cauzele ei. Ilustrez această afirmaţie cu lacrimile dedicate la moartea lui, de un preot dela sate, din care citez o strofă:

„O suflet nobil, suflet blând pe sf. sicriul tău
Aduc peoţii năcăjiţi rugi către Dumnezeu,
Proştern şi lacrimi multe ferbinţi, că în tine am perdut
Pe cel mai drept judecător, pe care l-au avut"!

Iar în continuare, preotul exprimă nădejdea ca şi de sus, Duhul lui să le fie „înger păzitor".

Am avut deosebita plăcere şi mulţumire sufletească să citesc memoriile scrise de acest eminent bărbat. Memorii, cari reoglindesc seriozitatea, înţelepciunea, bunătatea, dragostea lui nemărginită faţă de neamul din care parte a făcut, cu al cărui ideal s'a identificat aproape ca nimeni altul din falanga luptătorilor, a precursorilor naţionali din epoca în care a trăit. Această afirmaţie se poate ilustra deoparte prin ţinuta sa ca redactor al Telegrafului Român, 18 ani, — *ca* un luptător cu condeiul al cauzei româneşti, *şi, mai presus* de toate, prin demnitatea cu care a apărat drepturile şi cauza naţională în marele proces al Memorandului dela 1894, în care ne apare pe lângă Barcianu şi alţi tovarăşi *ca cel mai desăvârşit* reprezentant al luptelor şi aspiraţiunilor naţionale.

Ca redactor, — răsfoind ziarul din vremea când era condus de N. Cristea, — aflăm pe omul stăpânit de inteligentă, pătrundere şi competenţă. A fost însă delăturat de ministru Tisa, deşi mitropolitul Şaguna îl indicase prin testament să rămână, până la moarte, redactorul Telegrafului Român.

Inlăturat dela Telegraful Român, înfiinţează la 1884 împreună cu alţii ziarul cunoscut „Tribuna" la care a colaborat,

Nr. 2450—935.

## Dumineca Bolnavilor

Dumineca a doua din Sf. Paresimi se va prăsnuì la 24 Martie c. ca Duminecă a Bolnavilor. Invităm On. Preoţime să procedeze şi de astă dată potrivit dispoziţiunilor din anii trecuţi, pregătind pe cei bolnavi pentru sfânta împărtăşanie şi distribuind celor din suferinţe, ofrandele sănătoşilor.

In spitale se va slujì sfânta liturghie, iar la vecernie sf. maslu.

Predicile rostite şi tabloul bolnavilor şi al ofrandelor, strânse cu ajutorul Reuniunii de femei, se vor trimite aici prin oficiul protopopesc în termen de 8 zile.

Sibiu, 12 Martie 1935.

**Consiliul arhiepiscopesc**

---

Nr. 1777—1935.

## Circulară

Având în vedere adresa cu Nr. 23464/935 a On. Minister al agriculturii şi domeniilor, privitoare la membrii clerului, cari fac parte din comitetele agricole judeţene, îi invităm;

*a)* A lua parte activă la lucrările comitetului şi a da tot concursul lor la aplicarea planului de lucru şi a dispoziţiunilor, luate de acest comitet;

*b)* A îngrijì ca membrii clerului cari fac parte din comisiunile agricole, să dea tot concursul şi să depună toată stăruinţa pentru a corespunde astfel rolului, pe care On. Minister a înţeles să li-l rezerve prin participarea lor în acele comisiuni.

On. Preoţi cari au fost numiţi în acele comisiuni, să notifice aceasta aici în termin de 15 zile.

Sibiu, 12 Martie 1935.

**Consiliul arhiepiscopesc**

---

Nr. 288—1935.

## Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că văd. după Pr. Gh. Babeş din Sohodol bis. nouă, decedat la 17 Decemvrie 1934, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutoare preoţesc a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 30.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 16 Februarie 1935.

**Consiliul arhiepiscopesc**

# Probleme, fapte, comentarii

**Prof. Ioan Lupaş: Carte de Istorie bisericească ilustrată,** *aprobată de Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române Nr. 5773 din 21 Iunie 1933, Edit. Tip. Cărţilor bisericeşti, Bucureşti 1933. — Un vol. 268 pp. Preţul 70 Lei.*

*Noul volum, datorit neobositului istoric al neamului şi bisericii noastre, părintelui profesor Ioan Lupaş, — dupăce stabileşte folosul şi neapărata trebuinţă a cunoaşterii istoriei bisericeşti pentru ceice doresc să înţeleagă starea din timpul de faţă a bisericii creştine şi a feluritelor ei aşezăminte, — se ocupă, între limitele cerute de învăţământul şcolar, de istoria bisericii creştine, şi, în special, de istoria bisericii ortodoxe române. Volumul mai cuprinde: 13 cântece cu subiecte religioase, 91 ilustraţii, şi 19 admirabile planşe (gravuri în culori) reprezentând icoana Mântuitorului Isus Hristos, a sfinţilor Apostoli, a Mucenicilor şi a Muceniţei Ecaterina ş. a.*

*Publicaţia de faţă atinge astfel problema catehizaţiei, o problemă care preocupă cercurile noastre pedagogice, în deosebi începând dela adunarea generală, ţinută de secţia Sibiu a Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna», în ziua de 24 Noemvrie 1932.*

*Cu acel prilej I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE al Ardealului a indicat lipsurile de care sufere învăţământul şcolar la noi, — lipsuri recunoscute, în aceeaş adunare, şì din partea dlui inspector şcolar,* P. Petrescu, *— stăruind asupra unui nou duh de viaţă şi a unui nou fel de educaţie şcolară, în deosebi atunci când biserica e chemată să intre în şcoală.*

*Indemnuri şi bune îndrumări s'au desprins şì din temeinicele referate ale raportorilor adunării catehetice dela Sibiu.*

*Privitor la* manualele didactice pentru religie, *s'a arătat grabnica lor necesitate atât pentru preoţi, cât şi pentru şcolari, manuale care să răspundă vrâstei şi cerinţelor sufleteşti ale tinerimii, cărţi nu scumpe, dar cu grijă tipărite şi cu ilustraţii potrivite scopului urmărit.*

*Din aceste puncte de vedere, socotim că istoria bisericească a profesorului I. Lupaş prezintă un mare progres şi aduce considerabile îmbunătăţiri, asămănată cu alte manuale de conţinut asămănător.*

*Dacă va fi rezultând şì un neajuns din lipsa programei analitice a învăţământului religios, credem că în schimb însaşi această Carte a profesorului Ioan Lupaş este bine venită şì pentru statorirea neîntârziată a părţilor de istorie bisericească din programa analitică, mereu reclamată de preoţi şi cateheţi, — în sarcina cărora cade, fireşte, şì îndatorirea de a face eventuale observaţii menite la perfecţionarea cărţii.*

*

**Aprecieri juste.** Excelenta revistă condusă de dl *N. Crainic,* în numărul său din Martie c. semnalează cu mult interes manifestările scrisului în revistele ardeleneşti. Despre cele din Sibiu, Gândirea spune următoarele: „La Sibiu apare *Viaţa Ilustrată,* plăcută la înfăţişare şi curată în gândirile cu care se îndreaptă spre un public dornic de o publicaţie cumsecade, ce trebue să înlocuească mârşavele „ilustraţii" evreeşti, sosite din capitală. Tot la Sibiu, a împlinit anul acesta un sfert de secol *Revista Teologică,* întemeiată de mitropolitul Nicolae Bălan, condusă azi de profesorul N. Colan. In cultura intelectuală religioasă, această publicaţie înseamnă o dată mare. Voluminosul număr jubilar aduce, pe lângă articolele fericitului întemeetor şi actualului redactor, studii semnate de D. P. Moruşca, D. Stăniloae... I. N. Lungulescu, magistratul atât de versat în filosofia creştină, Aurel Radu, Onisifor Ghibu, I. Lupaş, Gh. T. Marcu... şi alţii". —

In legătură cu nota sa din „Cronica măruntă", sub titlul Ortodoxia Constructivă, *Gândirea* constată, tot cu privire la Sibiu, următoarele:

„Mitropolia Sibiului, a cărei înaltă activitate intelectuală am relevat-o în revista noastră, nu e mai pe jos nici pe terenul construcţiei cu ale sale mari biserici ridicate în centrele minoritare, dominate până ieri numai de monumentele altor culte".

*

**„Gândirea"** *apare cu regularitate matematică la începutul fiecărei luni. Noi ne bucurăm nespus de mult că această revistă, pe drumul adevărat al tradiţiei ortodoxe-româneşti, aduce o contribuţie reală la formarea sufletului nostru românesc, atacat din toate părţile şi sistematic de scrisul ieftin şi îndrăzneţ al tuturor nechemaţilor. Publicaţiile jidoveşti par'că au monopolizat întreaga gândire din ţara noastră. Nouăzeci la sută, din tot ce se tipăreşte în România, poartă pecetea intereselor jidoveşti.*

*Scrisul isvorât din adâncimile sufletului şi care-i adevăratul suspin al neamului, este trecut sub tăcere şi boicotat. In schimb tot ceiace este imoral şi antinaţional este lansat în chioşcuri şi librării cu cea mai mare reclamă. In privinţa aceasta sunt mult grăitoare datele statistice publicate în ziarul „Porunca vremii" Nr. 96 şi 97 a. c.*

*In primul articol al «Gândirii" Nr. de pe Martie dl profesor Nichifor Crainic scoate de sub vălul uitării o carte a celui mai specific cugetător politic naţionalist dl profesor A. C. Cuza, «Naţionalitatea în artă» scrisă în 1905. Este o carte de cea mai vie actualitate, în care se cuprinde singurul sistem de economie politică-naţională şi doctrina viguroasa a specificului naţional cu creaţia artistică. «Naţionalitatea în artă e gând cristalizat din adâncul românesc». Naţionalitatea este o lege naturală, ce nu se dobândeşte pe calea juridică, ci numai prin naştere şi e dată ontologic în noi. «Naţionalitatea este puterea creatoare a culturii». O cultură este cu atât mai spiritualizată, cu cât îşi trage seva mai mult din adâncimile sufletului naţional. Cristalizarea aspiraţiilor acestui suflet naţional se face mai complect în artă. O operă de artă cu cât este mai naţională, cu atât mai mult se integrează în patrimoniul culturii universale. Specificul naţional imponderabil al artei nu poate fi redat în cultura altui neam cu toată frumuseţea lui. Adevărul acesta în constatăm în traducerea operelor literare. O traducere, oricât ar fi de măiastră, nu redă originalul aşa cum este el, deoarece cuvintele, imagini directe ale sufletului, nu pot fi smulse din rădăcinile înfipte în adâncul etnic.*

*Un talent străin de neamul românesc, fie el cât de mare, niciodată nu se va putea integra cu fiinţa naţională a noastră, pentrucă n'are nimic comun cu ea.*

*„Cultura românească e un privilegiu din natură şi o misiune conştientă a neamului nostru". Adevărul acesta trebue să fie permanent în conştiinţa artiştilor, învăţaţilor şi bărbaţilor politici, cărora le revine rolul desăvârşirei naţionale.*

*Cu durere trebue să spunem că urechea lor nu-i aplecată să asculte pulsaţiile sufletului românesc, ci ascultă de dictatura străinilor, sau mai precis a jidovilor.*

*Generaţia care va desăvârşì prin fapte viitorul naţional, se pregăteşte în tăcere sub ochiul de fier al vremurilor.*

*Studiile «Folklorul în poezia nouă românească» de Ion Pilat, «Profetul Bălcescu» de Const. D. Ionescu, şi „Din mărturirile unui naţionalist" de tânărul filosof Emil Cioran, se încadrează minunat în şirul studiilor asupra naţionalismului. Dl Emil Cioran termină cu su-*

---

susţinându-l ca nime altul, iar sibienii ca semn de admiraţie pentru ţinuta lui Cristea, şi ca răspuns lui Tisa, îi fac un conduct cu torţe în semn de simpatie şi recunoştinţă.

Notiţele din memorii ne dovedesc dragostea lui de neam. Zilnic citia ziarele româneşti şi străine: ungureşti şi nemţeşti; urmărea cu o rară tenacitate tot ce se scria despre Români, însemna şi răspundea, căci îl interesa soartea întregului neam deopotrivă fie din Regat, fie din Macedonia, urmărind luptele croaţilor, a cehilor, a tuturora cari aveau aceeaşi soarte comună în împărăţia Habsburgică. Scrie într'o notiţă din memorii: „Când aşi putea înregistra în toate zilele despre cele ce se petrec în sânul naţionalităţii noastre române, ar fi *nu numai interesant, ci şi folositor*».

El avea în ochii sufletului său, problema unităţii culturale prin unitatea limbii, care era un crez al său; scria metodic, despre ideia unităţii de rasă; era un îndrumător social şi ca gazetar era totdeauna *prezent* în arena de luptă cu condeiul şi astfel a ajuns unul din cei mai de seamă oameni politici din Transilvania.

Ca student la Lipsca ţinu mai multe conferinte despre istoria Românilor. Renumitul profesor de istorie H. Treitschke ţinând un curs despre anul 1848, prezenta în lumină puţin favorabilă mişcarea Românilor din Ardeal. N. Cristea se adresă în scris profesorului său, arătând inexactităţile celor afirmate cu privire la Români. Profesorul mulţumindu-i pentru cele relatate, rectifică de pe catedră cele afirmate mai înainte, dând satisfacţie studentului care-şi apăra cinstea şi adevărul istoric pentru neamul din carea făcea parte.

In procesul istoric dintre Români şi Unguri, în procesul Memorandului dela 1848, *deşi* era un simplu membru în comitetul naţional şi *nu făcea* parte din biroul comitetului, — întrebat fiind la desbaterea din Cluj „dacă îşi ia răspunderea textelor încriminate din memorand, a răspuns: «*Da, mi-o iau cu toată inima*». Prin ţinuta sa bărbătească a salvat onoarea partidului naţional român, iar ca răsplată pentru această conştiinţă vie şi demnitate naţională, a stat 8 luni în temniţa Vaţului împreună cu ceilalti tovarăşi, *în plus,* guvernul i-a suprimat leafa, pe care n'a primit-o încă 1 an şi 5 luni, după ce a ieşit din temniţă. Guvernul, mai târziu îi pune în vedere să fie mai moderat, să renunţe la ideile politice. Persoanei încredinţate cu acest mesagiu, îi răspunde: «*Spune-le Te rog,* că pentru un om sărac ca mine leafa mi-ar *prinde bine, însă dacă* ar fi să o capăt *numai* cu sacrificarea principiilor mele, să-şi ţină banii şi mie să-mi dea pace". *Ce avertisment,* ce exemplu clasic şi pentru oamenii din zilele noastre!

El avea o deviză căruia credincios i-a rămaş până la urmă în lupta la care s'a angajat: *Nici un compromis cu Ungurii! «Românii nu vor să se omoare înainte de-a le venì moartea». Şi mai departe:* „Ori unde li se dă ocaziune, Românii se lupte pe teren legal pentru drepturile naţionale, căci *pasivitate, însemnează amorţire politică, egală* cu moartea politică".

In lupta de afirmare el niciodată nu a disperat. După memorand, după cele 8 luni temniţă scrie o croşură: „La Ţintă" — meditaţiune politică în 1895, preconizând un al doilea memorand, prezentând clar chestiunea română. Analizându-o, o prezintă în cadrul politicei europene. «*Românii* — spune Cristea — *n'au desperat în 18 veacuri, vor despera acum când soarele libertăţii este sus pe orizont*»?

---

**Coruri religioase** şi *Culegerea de cântece din popor,* **a publicat de curând Pr.** *Gh. Fl. Preşmereanu* **din Codlea. Caetul de coruri religioase este menit pentru uzul adunărilor Oştii Domnului, 8 pagini, 5 lei. Caetul al doilea conţine [pe 16 pag. cu preţul 20 lei] 68 melodii poporale, Se pot procura dela autor şi dela librării.**

## Preotul pilduitor

Materialismul fără margini, care a pus stăpânire pe manifestările omului, pe preocupările şi tendinţele sale, se observă mai bine într'un oraş mare, cum este b. o. o capitală.

Cine e dus de necazuri în capitala ţării noastre, rămâne buimăcit de luxul, petrecerile, de goana nebună a automobilelor, şi de alte manifestări neobişnuite unui provincial.

Deşi omul ştie că grânele n'au preţ, că exportul este slab, că salariile se plătesc greu, el vede însă că localurile sânt pline, că teatrele de tot felul sânt tixite, şi că lumea petrece în zile de lucru, ca şi în zile de sărbători, — deşi tocmai sărbătorile trebue să aibă momente de reculegere şi de înălţare a sufletelor.

Dar, eată, că în mijlocul vieţii trepidante din capitală se ridică una dintre oazele de linişte şi de meditaţie: în această oază îşi găsesc refugiu toţi cei doritori de-o clipă de autentică reculegere spirituală: este vorba de sf. biserica *Zlătari.*

După cum beduinul din pustiul Saharei, pornit cu caravana de cămile, în arşiţa înăbăşitoare a soarelui, în bătaia vântului înfricoşător „Simunul" care ridică în aier nisipul arzător, află adăpost într'o oază cu palmieri şi cu izvor de apă răco-

*fietul plin de o singură speranță: «speranța într'o altă Românie», desigur mai demnă și mai curată decât cea de azi.*

*Idei, oameni, fapte, cronica literară, plastică, a spectacolelor și cronica mărunță, complectează numărul foarte bogat.*

*

**In misiune religioasă.** — Ziua de 3 Martie 1935, Duminecа lăsatului de carne, a fost zi de înălțare deosebită sufletească pentru dreptcredincioșii parohiei *Șeica-mare*, prot. Mediașului.

Cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, coboară din centrul mitropoliei cucernicii preoți *Dr. Nicolae I. Popoviciu*, profesor la Academia teologică Andreiană, și *Gh. Secaș*, preotmisionar al sfintei mitropolii.

Se slujește utrenia și sf. Liturghie în sobor.

Niciodată nu am simțit mai profundă evlavie în fața sfântului jertfelnic, ca în tovărășia acestor doi ucenici plini de duhovnicească smerenie.

La priceasnă a predicat părintele profesor N. Popoviciu vorbind despre dumnezeeasca dragoste care ne cheamă: „Veniți la Mine toți cei osteniți", și despre Mântuitor ca drept judecător.

Urme adânci și neșterse au lăsat în sufletele noastre și cuvintele Scripturii „Priveghiați și vă rugați", tălmăcite așa de pătrunzător de părintele Gh. Secaș la sfârșitul sfintei Liturghii.

Urmează după ameazi vecernia, iar după vecernie se slujește sfântul Maslu pentru bolnavii parohiei.

Pare că nicio dată nu au cântat mai pătrunzător cantorii și poporul din Șeica-mare, ca la rugăciunile rostite acum de slujitori.

Frumos și mișcător au predicat și de astădată părintele Gh. Secaș și păr. profesor Popoviciu, cu citate din Scriptură și din sfinții Părinți, despre sfânta biserică și tainele ei sfinte și sfințitoare.

Sărbarea religioasă o luat sfârșit prin ungerea poporului „cu untul de lemn al bucuriei", și „stropirea binecuvântării" prin apa sfințită.

De încheere nu putem decât să aducem I. P. S. Sale Părintelui nostru Mitropolit mulțumiri recunoscătoare pentru grija duhovnicească ce ne poartă, asigurându-L de ascultarea și dragostea noastră, ca adevărați fii sufletești ai sfintei biserici drept măritoare.

Pr. *Chirion Marcu*

*

**Apărarea legii strămoșești.** — E titlul unui articol al Păr. Septimiu Popa, preot greco-catolic și catihet în Cluj, publicat în „Patria" din 19 Ianuar c. Articolul e un strigăt de alarmă în fața tendințelor de catolicizare deplină a românilor uniți, tendințe urmărite cu un zel păcătos și prostesc de o parte din clerul superior uniat, studiat la Roma.

Dăm mai multe fragmente din acest just și românesc rechizitoriu al unui preot unit din sufletul căruia *nu* s'a stins dragostea de neam:

„In coloanele ziarului „Patria" am publicat mai multe articole privitoare la *anarhia rituală*, sălășluită de-o bucată de vreme în biserica română unită. Am combătut inovațiile ce unii preoți, mai ales dintre aceia, cari și-au făcut studiile în străinătate, le introduc din propria lor putere în serviciul divin, neținând seama nici de condițiile unirii, condiții acceptate illo tempore de Roma și nici de hotărârea ultimului sinod provincial, care această unire a reînoit-o numai „între marginile așezămintelor apostolice ale bisericii răsăritului"...

„Românii din Ardeal s'au unit cu Roma pe lângă condiția păstrării caracterului specific românesc al bisericii lor... De împrumuturi rituale dela romano-catolici biserica română-unită n'a avut și n'are nevoie. Ritul bisericii răsăritene e atât de bogat, încât în cadrele acestui rit oricine se poate ridica la cele mai mari înălțimi, chiar de pe pământ la cer. Cărțile liturgice ale bisericii răsăritene cu nimic nu sunt mai puțin catolice decât „Rituale Romanum", „Breviarum", ori alte cărți de acest fel ale romano-catolicilor. Inovațiile s'au introdus mai întâi în părțile așa numite „ungurene", de către preoți, cari și-au făcut educația în institute teologice ungurești, ori maghiaro-rutene. (In 1934 s'au împlinit tocmai 40 ani decând consistorul dela Oradea a adus hotărârea să nu mai trimită teologi la Blaj, **ci numai în institute teologice ungurești).** Teologii veniți dela Roma înainte de răsboi au rămas adevărați preoți români-uniți. Abia după încheierea păcii, când atât la Roma, cât și în alte institute teologice din străinătate au început a se creea doctori cu duiumul, aceștia reîntorcându-se în patrie au inaugurat o acțiune intenzivă pentru a face pe românii uniți *mai catolici chiar și decât papa.* Ajunși la rol hotărâtor în conducerea spirituală a institutelor teologice române-unite, în aceste institute (cu excepția celui dela Blaj), au întrodus „litaniile", „Cultul Sf. Inimi", „Rozarul", „Binecuvântarea Euharistică" și altele de acest fel... La mănăstirile române-unite de călugărițe nu se face nici utrenie și nici vecernie românească, pentrucă nimeni nu le-a învățat aceste slujbe, ci numai „litaniile" și „binecuvântările euharistice". Mai amintesc în treacăt că uneori **ne facem de-adreptul ridicoli.** Liturgierul cel nou, al cărui text s'a stabilit la... Stâna de Vale, prescrie pomenirea papei de 4 ori la liturgie. N'aș putea să descriu niciodată zâmbetul sarcastic ce s'a strecurat pe buzele unui romano-catolic când a auzit această știre...

„Propovăduitorii inovațiilor romano-catolice afirmă că ei sunt conduși numai de dorul unei intensificări a vieții religigioase și că inovațiile sunt niște supliniri ale unor lipsuri reale. Eu cred însă că în realitate ei sunt conduși de ideia fixă, că adevăratul catolicism se găsește numai la romano-catolici, *urmărind prefacerea lentă a bisericii române-unite în biserica romano-catolică...* Avem impresia că desconsiderarea ritului răsăritean se face anume cu intenția de-a îndrepta privirile credincioșilor spre ritul romano-catolic. **Conștient, ori inconștient, se urmărește desromânizarea bisericii romano-unite...**

După părerea unui „fost alumn" dela Propaganda fide... atitudinea apărătorilor legii strămoșești e o «*indiferență demoniacă, o ținută nedemnă a unor mercenari și angajați, căci preoți nu se pot chema*»... In sfârșit, în numele tuturor propovăduitorilor îndepărtării de apostoliceștile rânduieli ale bisericii răsăritene, preacucernicul „fost alumn" închee cu amenințarea: «*nu vom permite, ca împotrivirile fățișe și impertinente să nu-și primească pedeapsa cuvenită. Uneltirile urmașilor trădătorului Iuda nu ne vor abate din calea noastră dreaptă, nelegiuirea nu o vom cruța, ci o vom face cunoscută urbi et orbi*».

„Să nu creadă nimeni, că noi cei de altă părere, ne cutremurăm în fața acestor amenințări. **Ne dăm prea bine seama că pentru nimicirea bisericii române-unite diavolul întrebuințează** chiar și arma evlaviei excesive, nu numai cea a amenințărilor grandilocvente. Chiar și din rândurile citate mai sus se vede însă lămurit: **că aceia cari urmăresc prefacerea bisericii române-unite într'o caricatură, sunt bine organizați.**

«*Se impune așadar o cât mai grabnică și mai temeinică organizare a apărătorilor legii strămoșești.* E urgent necesară inaugurarea operei de luminare a poporului, de adevărată intensificare a vieții religioase pe temelia așezată de marii înaintași. Celor cu suflet romano-catolic n'avem decât să le spunem: *transformați-vă sufletul, ori,* **duceți-vă acolo, unde aparțineți.** Cuvintelor de amenințare să le opunem cuvintele prorocului din alte vremuri: *De frica voastră nu ne vom teme, nici nu ne vom tulbura, căci cu noi este Dumnezeu*». —

La luptă, părinte Popa, și toți cei cari simțiți încă la fel. Puterile de reacțiune ale unei părți din neamul nostru împotriva pericolului s'au concentrat în conștiința P. C. Tale, a pretinilor P. C. Tale. Lupta vă va fi grea, căci dușmanii sunt mulți și dispun de armele vicleniei și ale loviturilor perfide. Dar nu descurajați. Aveți în spate poporul întreg, care nu va permite să fie înstrăinat și rupt de comunitatea românească.

*

**Horia** *este numele unui volumaș de versuri, primit din Varșovia dela autorul său, vigurosul poet ardelean,* Aron Cotruș, *iscusitul cântăreț al țăranului român de veche vârtoșie.*

*Pe cât de mic ca exterior este volumașul comemorativ închinat lui Horia, pe atât de mare și vrednic de admirat este conținutul celor 26 poezii, care proslăvesc pomenirea eroului frânt în roată.*

*Citiți pe acest trubadur al poporului. Cartea sa, despre Horia, grăește așa:*

*Alba-Iulie, de praznic îmbracă-te*
*și adună-ți cei mai drepți și mai pietroși [voinici*
*din munți, din câmpii, de pe maluri de ape,*
*cu inima unii de alții aproape,*
*să-și prăznuească desrobirea aici,*
*unde Horia, de sub zăvoare și lăcate,*
*a fost dus să moară pe roată...*

*

*Horia, dormi liniștit...*
*gândul tău de foc a biruit...*
*grofii ca o apă tulbure s'au dus,*
*pe toteauna, spre apus...*

*Horia, dormi liniștit...*
*vreri aspre veghează necontenit*
*și 'nchid, pentru năluci și strigoi,*
*toate drumurile 'ntoarcerii 'napoi...*

*

**Prozelitismul catolic în Grecia începe a fi stăvilit.** Se cunoaște mișcarea prozelitistă catolică din ultimul timp din Grecia. Deaceea au început să se sesizeze chiar autoritățile de stat de aceste fapte. Iată unul din ele:

Statul elen a recunoscut printr'un protocol din 1830 episcopiile existente până atunci încă de sub regimul turcesc. Alte episcopate străine nu se puteau înființa fără încuviințarea statului. Ori catolicii, cari pentru prozelitism se folosesc de orice mijloace, și-au însușit în timpul din urmă pentru conducătorul bisericii din Atena, titlu de arhiepiscop, câtă vreme statul nu recunoaște decât un simplu preot pentru comunitatea catolică din Atena.

Deaceea ministrul cultelor, dl Macropulos a dat o circulară tuturor comunităților, făcând cunoscut că vor fi socotite nelegale și contrare legii orce relații și scrisori cu comunitatea catolică și unită, făcute sub alt titlu decât cel recunoscut de stat.

E o măsură bună care se cere dusă până la capăt. — („Le messager d'Athènes"). *T. B.*

*

**Henri-Robert Petit:** «*La dictature des loges*», Editions Baudiniere, Paris, 1934, un vol. de 345 pag., 12 franci fr.

Literatura noastră românească este lipsită până astăzi de lucrări mai pretențioase, cari să trateze problema francmasoneriei; a acelei societăți secrete, ce bântue în deosebi în pătura intelectualilor din străinătate și dela noi.

In literatura apuseană, însă, găsim asemenea scrieri foarte prețioase, scoase de aceia cari văd clar realitatea crudă a destrămărilor naționale și bisericești, operă a acestei francmasonerii cu școpuri distrugătoare de Tron, Biserică și națiune.

Cartea autorului *Henri-Robert Petit, Dictatura logilor*, ne descopere o mulțime de lucruri foarte interesante, mai ales dacă ținem seama că tot ceeace fac acești francmasoni, fac în mare taină pentru „profani", — cum numesc ei pe cei neinițiați în tainele diabolice ale lor.

Autorul își dedică lucrarea sa, contelui Armand de Puységur, președintele fondator al Ligii antimasonice din Franța.

---

ritoare, tot cam așa creștinul bucureștean găsește la biserica Zlătari, în casa Domnului, liniștea și mângâierea sufletească de care orce om are nevoie.

Dar această casă a Domnului n'ar atrage așa de mult, dacă n'ar slujì înăuntru omul ce-i dă viață. Ce ar fi această biserică fără preotul ei vrednic, care acum este păr. Toma Chiricuță? Ce ar fi acest locaș de închinare fără dorul de mai bine al preotului Toma? Activitatea pe care o desfășură Sfinția Sa este cu atât mai lăudabilă, că cât mediul în care slujește îi este potrivnic. Căci biserica Zlătari este așezată într'un mediu negustoresc, un mediu de afaceri, de bani și de distracții: In față are cafeneaua Grand, în stânga berărie, în dreapta cafenele, în spate prăvălii... Mulți din cei ce forfotesc în jurul bisericii nu sânt creștini.

Cu toate acestea, par. Toma a reușit să creieze la biserica sfinției sale un centru de rugăciune și de intensă cultură creștină. Sfinția sa caută să convingă pe creștini, să-i atragă prin îndemnuri cuminți și sfaturi bune, să meargă pe căile Domnului.

O vizită întâmplătoare, făcută Duminecă 30 Decemvrie 1934 la biserica Zlătari, m'a făcut să merg și în celelalte sărbători și m'ași duce mereu dacă aș avea locuința în București. Cum a reușit acest preot să strângă în jurul său un număr atât de mare de creștini care îl venerează? Răspunsul este: Cuvântul grăit ascultătorilor din partea preotului pornește din adânca și ferma convingere a sufletului său.

In predici ce am ascultat în multe alte biserici, mi s'a părut că preotul explicând evanghelia, caută să convingă pe creștini, menținându-se într'o atmosferă pur teologică și evită să vorbească de viața reală, socială, economică sau chiar politică.

Preotul Toma dela biserica Zlătari știe să îmbine însă potrivit viața spirituală a evangheliei cu viața reală a celor ce-l ascultă predicând.

Fără îndoială, incursiunile pe care un preot le face în domeniul social, economic, politic, ar putea să-i aducă uneori riscuri sau conflicte; dar, cu tact, cu o cultură bogată, preotul evită astfel de neajunsuri. Evident, preotul nu poate fi înregimentat în cutare partid politic. Dar un preot, care se manifestă ca preot nu numai în biserică, ci și în afară de biserică, nu se teme de cazul când ar condamna purtări sau moravuri total greșite.

Preotul Toma știe să condamne, în cursul predicii, pe ceice nu urmează calea lui Isus Hristos, fără să-și atragă dușmănie, — știe să coboare sfânta Evanghelie la cele pământești fără a fi vulgar.

Preotul nostru a întrodus la biserica sa și alte inovații: astfel în Duminеca dela 30 Decemvrie 1934 a invitat pe creștini să vină a doua zi, Luni, la biserică, la ora 9 seara, pentruca Anul nou ce vine să-i găsească în Casa Domnului.

Un bun creștin *aici* ar trebui să-și facă „revelionul".

Privegherea aceasta, din ajunul Anului nou, în locașul de închinăciune, corespunde și cu urarea din popor: Cu Dumnezeu înainte!

Altă inovație, în sfânta biserică Zlătari, privește *corul.*

Preotul Toma vrea ca sufletul poporului să participe mai din adins la slujbă. A coborât prin urmare corul la strana din dreapta, ca să poată cânta și publicul din jurul stranei și, cu vremea, să cânte toți cei din biserică. Creștinul, cântând însuși, e pătruns mai adânc de măreția învățăturilor bisericești.

Ce să mai pomenim, de cântările din altar ale preotului Toma, de rostirea clară a cuvintelor și pe înțelesul tuturor!?

Eată un preot pilduitor și vrednic să fie lăudat și ascultat. **Vanghele Liu**
prof. în Sibiu

---

**C. preoți să stea în fruntea mișcării**

# Oastea Domnului

# „Astrologul" făcând istorie

*Unirea* blăjană se afișează uneori ca «*principal organ de publicitate al bisericii române unite cu Roma*»; altă dată preferă a se declară, că *nu* este organ de publicitate al mitropoliei dela Blaj...

Nu știm, în care din aceste două calități, foaia bisericească-politică a monseniorilor de pe Târnave a găsit «*note discordante*» la serbările comemorative recente ale mișcării lui Horea. Descoperitorul discordantelor note (în Unirea din 9 Martie a. c.) este Gavril *Todica*, domnul care mai de mult, dacă nu ne înșelăm, manifestase o mare preferință pentru astrologie. Astăzi domnul cetitor de stele, care stând călare pe bălaur se ridică în nori să coboare ploi și grindină asupra păcătoșilor, s'a domolit și a pornit să facă și ceva studii *istorice*, dupăce incursiunile sale teologice, tot din timpul mai nou, în apărarea uniației, nu prea nimeriseră ținta.

„Astrologul" cerului ardelenesc constată nu fără uimire, «*că dela 1884... în curs de 50 de ani, istoriografia română ardeleană nu a progresat de loc sub acest raport* (al cunoașterii temeinice a mișcării dela 1784), *ci a regresat lamentabil*».

Va să zică, *toate* publicațiile ulterioare anului 1884, toate cercetările mono-

Cartea e împărţită în 10 cap. tratând în fiecare subiecte diferite, în legătură cu problema masonică.

La pag. 42—44 ne dă o proclamaţie a „francmasonilor şi a tovarăşilor către fraţii lor din Franţa şi din lumea întreagă", unde îşi expun ei toată pretinsa lor legalitate de a fi, de-a exista.

Influenţa pe care au avut-o logile masonice asupra evenimentelor din Franţa în timpurile mai apropiate de noi, a dus la separarea Bisericii de stat în 1905, cu urmările ei dezastruoase pentru ambele instituţii.

Influenţă a exercitat masoneria şi asupra evenimentelor cari au pregătit răsboiul mondial, precum şi turburările postbelice.

In noaptea de 6 Februarie 1934 mâna masonică a fost aceea care a condus tragicile scene ce s'au desfăşurat pe străzile Parisului, îmbibat de astfel de „patrioţi". Iar de atentatele şi asasinările atâtor oameni politici, francmasoneria nu este străină, căci autorul cărţii ne arată şi astfel de fapte pe cari le-a săvârşit politica masónică.

Obiectivele la cari trebuia să ajungă şi la cari au şi ajuns francmasonii spre a-şi pune planul în aplicare, sunt alianţele politice, presa, sindicatele muncitoreşti, clerul, şcoala laică, armata, societatea naţiunilor etc. cari toate sunt bine expuse şi documentate. O mulţime de semne şi obiecte pe cari le găsim într'o lojă masonică şi-au găsit explicarea în paginile acestei cărţi, arătând-autorul, simbolismul şi însemnătatea lor între „fraţii iniţiaţi" în tainele ascunse ale acestei societăţi secrete.

*Gh. Bordean*

## *Năluciri păcătoase*

*Stipendiaţii „anumitei prese", urmând poruncilor interesate ale stăpânilor, nu mai pot de grija bunului mers al Bisericii ortodoxe.*

*De câteori cred că pot exploata un prilej pentru a da o lovitură prestigiului acestei Biserici, nu se dau îndărăt nici de cele mai abracadabrante şi iresponzabile invenţiuni.*

*Acum de curând o sluguliţă zeloasă a „anumitei prese" a crezut că poate să intre în graţiile deosebite ale stăpânului, servindu-i cu lux de minciuni, pretinse turburări bisericeşti în comuna Bungard din prilejul înlocuirii în biserica acelei comune a iconostasului vechiu, cu unul nou.*

*Adevărul este acesta: Comisiunea Monumentelor Istorice a declarat prin actul 1379 din 26 Nov. 1934 iconostasul bisericii din Bungard de monument istoric şi a decis să fie ridicat de-acolo şi pus în Sibiu spre mai bună păstrare. Iconostasul nu mai putea rămâne în biserica din Bungard fără să se sfărâme de tot, fiind mâncat adânc de carii. Bisericii din Bungard i s'a dat alt iconostas nou de stejar, alcătuit de marele pictor al Comisiunii Monumentelor Istorice, dl Mihail. Inlocuirea iconostasului nu s'a petrecut nici cu „forţarea uşilor bisericii", nici cu „spargerea zidului". Poporul e mulţumit că a căpătat un iconostas de mare valoare şi de toată frumuseţea, în locul unuia care nu se mai putea ţinea.*

# INFORMAŢIUNI

**Călătorie,** de Sf. sărbători ale Invierii Domnului, în *Palestina*, se organisează de Eforia Bisericii ortodoxe de pe lângă Sf. Patriarhie, sub conducerea spirituală a Părintelui Dron. Intreaga săptămână a Patimilor şi Invierea Domnului se va petrece în Locurile Sfinte şi la Mormântul Domnului. Se va vizita Palestina şi Egiptul în timpul din 17 April până în 12 Mai 1935. Costul călătoriei, cu pensiune completă şi toate taxele, dela Constanţa şi înapoi la Constanţa, este: clasa turistă 15,500 Lei. Inscrierile — locurile sunt limitate — se primesc, până la 1 April 1935, la: *Turismul România*, Biroul de voiaj, *Arpa*, Bucureşti, Piaţa Palatului Regal (Piaţa Fundaţiei Carol), de unde se pot primi informaţiile de amănunte.

**Sărbătorire.** Ni se comunică: Duminică, 3 Martie 1935, s'a ţinut în biserica din Baia de Criş solemnitatea predării brâului roşu venerabilului preot local Nicolae Florea. Un sobor de preoţi, în frunte cu P. C. protopop Ioan Indrei al Zarandului, a slujit sfânta liturghie în asistenţa unui mare număr de cărturari şi săteni din împrejurimile Băii de Criş. La sfârşitul slujbei dumnezeeşti P. C. protopop Ioan Indrei într'o predică ocazională relevă activitatea pastorală a pr. Nicolae Florea în timpul celor 49 ani de serviciu preoţesc în satul său natal Râşca şi în Baia de Criş. Citeşte apoi actul prin care I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae, pentru merite pe teren bisericesc, îi dă binecuvântarea de-a purta brâu roşu. Mai vorbesc: dl advocat Iacob Oncu, în numele consiliului parohial al bis. ort. din Baia de Criş, aducând omagiu de recunoştinţă zelosului preot N. Florea, care prin propagandă şi muncă nepregetată a adunat fondurile necesare ridicării bisericii din Baia de Criş. In numele Reuniunii femeilor ortodoxe din localitate, dna viceprezidentă Graţiana Tămaş felicită pe sărbătorit şi-l asigură că i se va da şi pe viitor sprijin pentru înfrumseţarea şi înzestrarea bisericii cu cele necesare. Tuturor le mulţumeşte sărbătoritul. Binemeritata distincţiune a preotului N. Florea, a produs vie impresie în sânul populaţiunii zărăndene, al cărei fiu este.

**Donaţiuni.** Dl deputat *Constantin Bursan* din Bucureşti a dăruit — faptul grăeşte dela sine — pe seama mai multor biserici din protopopiatul Hunedoara, în cursul anului precedent, suma de 103,700.

**Mulţumită.** Cu ocaziunea Ceaiului Dansant aranjat de Soc. Fem. Ort. în 16 Febr. c. au binevoit a suprasolvi şi contribui pentru bufet: P. S. Sa V. Stan 100 lei; Dna P. Floaşiu 1000 lei; Dna V. Dr. Regman 200 lei; Dnele Agnes Dr. Măcelar, Lia Eşianu, M. Frâncu, E. Dr. Vecerdea, V. Dr. Manta, M. Jantea, Flor. Col. Florescu, Dşra M. Ştefănescu, Eugenia Doboiu, firma Gallia câte 100 lei; Dir. Dumitrescu, 140 lei; I. Dr. Hoadrea 160 lei; Păr. Morariu Lei 40; Păr. Dr. Gâlea 10 lei; Dna Dr. Bologa, friptură; M. Col. Dăncilă, friptură; E. Cioran, friptură; E. Dr. Bărbat, salat de boef; Insp. Finc. Cioran, friptură; Dna Vict. Boiu, tortă; Dna Cpt. Eli, prăjitură; Dna V. Dr. Cristea, cârnaţi şi salată; Dna Virg. Morariu, tortă; Dna Petra, tortă; Dna Dr. Foica, friptură şi ouă umplute; Mioara Col. Pleniceanu, prăjitură; Dşoara Maria Ştefănescu, savarină şi vişinată; Dna P. Sârbu, sandvici; Dna M. Popp, tortă; Dna S. Petruţiu, tortă; Dna Clementiu Petre-Oaşia, tortă; Dna M. Odor, şuncă; Dna Gusta Dr. Muţiu, prăjituri; Dna Col. Savu, tortă; Dna Eug. Tordăşianu, friptură; Dl Nic. Colan, rector, rum şi cogniac; Dl Păr. Morariu, 10 litri vin; Prof. I. Isac 10 litri vin; firma Bunea, prăjituri; firma Bufniţa, pastetă în aspic. Atât pentru acestea, cât şi pentru darurile primite pentru tombolă, dela particulari şi diferite firme, exprimă călduroase mulţumiri: *Comitetul.*

**Act de mulţumită.** Consiliul parohial ort, rom. din Geoagiu-Băi mulţumeşte On. Familii a dlui Colonel *Macici Nicolae*, Brig. 17 inf. Oradea Mare, pentru preţioasa donaţiune trimisă bisericii noastre, — un tetrapod din stejar cu sculptură bogată. Numele generoşilor donatori au fost trecute în Cartea de aur a bisericii. Pr. *Vasile Glodeanu.*

**Rezultate** de jale dă slaba pregătire sufletească în şcoalele actuale primare şi secundare. Se anunţă anume: că din cimitirul Eternitatea din Iaşi s'au furat busturi de bronz de pe mormintele celor îngropaţi acolo. Furtul senzaţional, al celor lipsiţi de cinste şi de credinţă religioasă, va da de gândit dlor liber cugetători?

**Scade numărul francmasonilor în Austria.** Ziare vieneze vestesc, că în ultimul an s'a redus binişor numărul francmasonilor în Austria. In Viena au părăsit lojile 600 de membri, funcţionari publici, medici, advocaţi, etc. în deosebi arieni. Astfel, elementul jidovesc în cele 22 loji vieneze, se prezintă şi mai covârşitor. Lojile din provincie, în toate oraşele Austriei, s'au desfiinţat, în lipsa membrilor. Numai Viena mai adăposteşte astăzi masoni, cari aproape în totalitatea lor sânt jidovi, sau persoane fără confesiune.

**In Palestina, în localitatea Meghiddo (la poalele muntelui Carmil, nu departe de râul Kison) s'a dat la iveală acum de curând un templu păgân al zeiţei Astarte. Lucrările s'au început acum vreo 30 de ani de către arheologul Schumacher, dar abia acum au putut fi terminate. Vechimea templului se urcă până la timpul lui Solomon.**

## ŞTIRI LOCALE

**Predică în catedrala din Sibiu.** Duminecă, 17 Martie 1935, va predica părintele rector *N. Colan.*

**Societatea femeilor ort. române şi „F. O. R." — Sibiu**, organisează, Duminecă, 17 Martie 1935, ora 11½ a. m. în sala Prefecturii judeţene un mare *festival religios* pentru prăznuirea „Duminecii Ortodoxiei". Program: 1. V. Petraşcu: Cât de mărit (corul Academiei teologice). 2. Renaşterea sufletească, conferinţă rostită de prot. Tr. Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc. 3. Premierea celor mai bune lucrări dela concursul dat la religie de elevele liceului de fete „Domniţa Ileana" din Sibiu. 4. C. Sandu: Rugăciune (corul Academiei teologice). — Intrarea liberă.

**Conferenţa** anunţată pentru matineul din Dumineca trecută, despre Vasile Goldiş, nu s'a putut ţinea, — conferenţiarul, dl prof. *Silviu Dragomir*, fiind împiedecat de-a veni la Sibiu.

— După ameazi s'a ţinut, în ciclul organizat de societatea literară „Thesis", conferenţa dlui prof. *L. Popescu*, dela liceul „Gh. Lazăr", despre Al. Xenopol ca filosof al istoriei. Dl profesor arătând problemele de care se ocupă filosofia istoriei, caracterisează partea logică şi cea metafizică a filosofiei istorice la Xenopol şi la unii filosofi germani.

**Serbare.** Societatea ortodoxă a femeilor din parohia părintelui Şt. Morariu, a aranjat o serbare frumoasă, în scopul măririi fondului pe seama sus numitei societăţi. Programul, constând din două piese de teatru şi din mai multe cântări, s'a executat de elevii Şcoalei ort. rom. de cântăreţi (Sibiu) sub conducerea şi supravegherea directă a părintelui diacon D. Călugăr. S'a realizat un însemnat beneficiu material şi o caldă atmosferă morală.

## CĂRŢI ŞI REVISTE

**Ţara Bârsei,** revista braşoveană, sub conducerea profesorului *Ax. Banciu*, îşi urmează apariţia regulată, publicând material bogat şi preţios, pe lângă toate greutăţile materiale împreunate cu tipărirea ei. Numărul pentru Martie—April 1935 cuprinde articole de interes istoric, literar şi cultural, proză şi versuri, şi numeroase dări de seamă ş. a. Abonamentul: 260 lei pe un an. Adresa: Braşov, str. Mureşanilor 22 I. Revista „Ţara Bârsei" e vrednică de întreg sprijinul intelectualilor români.

## Poşta redacţiunii

Pr. *I. I. M.* în *C.* Cuvântarea cuprinde lucruri cunoscute cititorilor noştri. Pentru credincioşii veniţi la praznic, era, negreşit, potrivită.

*Unui preot* în *O.* Astfel de împreună liturghisire nu este admisă, nici de-o parte, nici de alta.

Nr. 2036—935 Ep.

## Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în întreprindere prin licitaţie cu oferte închise lucrările de construcţie şi instalaţiuni ale Şcoalei normale „Andrei Şaguna" din Sibiu.

Licitaţia se va ţine în cancelaria Consiliului arhiepiscopesc ortodox în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 32 după cum urmează:

1. Pentru lucrările de construcţie în ziua de 15 Aprilie 1935 la ora 10 a. m.

2. Pentru instalaţiile de apă, canal, obiecte sanitare şi calorifer — cari vor face obiectul unei singure oferte — în ziua de 16 Aprilie 1935, la ora 10 a. m.

3. Pentru instalaţia de lumină electrică, sonerie şi lămpi electrice în ziua de 17 Aprilie 1935 la ora 10 a. m.

Ofertanţii vor depune odată cu oferta o garanţie de 5% asupra valorii totale a ofertei — în numerar sau efecte de stat calculate la cursul zilei.

Planurile, devizurile şi condiţiunile se pot vedea zilnic în cancelaria Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, 4 Martie 1935.

**Consiliul arhiepiscopesc ortodox român**

Nr. 126—1935 (6) 1—3

## Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, **Tomnatecul de sus,** tractul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela data primei lui apariţii în Telegraful Român.

Venitele parohiale sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopresbitaral ortodox român Zarand, sediul Brad, jud. Hunedoara, în termenul prevăzut. Candidaţii, având permisiune de candidare dela Prea Ven Cons. arhiepiscopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică, pentru a fi cunoscuţi de enoriaşi, — având şi prealabila încuviinţare a oficiului nostru în acest scop.

Brad, la 11 Martie 1935.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Zarandului.

**Ioan Indreiu**
protopop.

Nr. 124—1935 (7) 1—3

## Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Juncul,** cu filia **Juncul de sus,** tractul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile dela data primei lui apariţii în Telegraful Român.

Venitele parohiale sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită.
3. In anul 1935 văd. preoteasă beneficiază de ½ din venitele parohiei.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopresbiteral ortodox român Zarand, sediul Brad, jud. Hunedoara, în termenul prevăzut. Candidaţii, având permisiune de candidare dela Prea Ven Cons. arhiepiscopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică, pentru a fi cunoscuţi de enoriaşi, având şi prealabila încuviinţare a oficiului nostru în acest scop.

Brad, la 11 Martie 1935.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Zarandului.

**Ioan Indreiu**
protopop.

grafice şi alte scrieri pentru cunoaşterea revoluţiei lui Horea sânt producte «*lamentabile*» după a dlui Todica părere: Lamentabile sânt nu numai publicaţiile ortodocşilor I. Lupaş, Şt. Meteş, Silviu Dragomir, N. Iorga etc., ci chiar şi ale *unitului* Dr. Augustin Bunea, ale nu mai puţin unitului Z. Pâclişanu etc. — lista lor se dă la *Biografie*, în cartea: I. Lupaş, Răscoala ţăranilor din Transilvania la 1784, Cluj, tip. Astra, 1934, pg. 203—205, — o carte de valoare istorică, pe lângă toată ieşirea împotriva ei a dlui Todică din Unirea, când trage (de păr) concluzia, că: «*La comemorarea de 150 ani a revoluţiei lui Horea nu era nici o trebuinţă de această carte*», — (pe care însă o citesc astăzi românii cu miile).

Când face mustrare episcopului ortotox Nichitici (de origine sârb), care în urma ordinului primit, a făcut intervenţii de pacificare, dl Todica nu spune că acelaş lucru de intervenire l-a făcut şi episcopul *Ioan Bob* al Blajului, adresând circulară clerului unit şi învitând preoţii săi «*să îmblânzească inimile turburate ale poporului*». [N. Densuşianu, Revol. lui Horea, 1884, pg. 279].

La fel cu dl Todica, scrie şi *Farul* (din 10 Martie) al dlui Frollo, catolicul italian din Bucureşti, care ţine să arate pe «*episcopii ortodocşi*» ca înăbuşitori de revoluţie, dar nu crâcneşte nimic de *episcopul Blajului, Ioan Bob.*

Cu atât mai puţin le dă mâna, acestor incomparabili apărători ai papismului între români, să recunoască faptul dovedit de istorici noi, că *în deosebi preoţii ortodocşi*, „schismaticii", *alcătuesc pătura conducătoare a mişcărilor dela 1784.*

Va fi având toată dreptatea dl Todica să scrie în litere cursive, că «*biserica română unită era aproape inexistentă, sau, în or ce caz, slab organizată*» în regiunea unde s'a desfăşurat revoluţia lui Horea.

Era, în adevăr, atât de puţină şi atât de slab organizată această biserică, încât şi cei câţiva preoţi ce-i avea atunci, au adus mai mult serviciu nemeşilor asupritori, decât răsculaţilor români asupriţi.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane